

الدبر والادب

آيدە ايكى مرتبه نشر ايدىلور دىنى، ادبى، علمى و سياسى
مجله اسلاميه در.

محرر و صاحب امتيازى: ملا عالم جان البارودى

مندر جاتى:

۵۱۳ تفسير: الله تعالى غه بوم اخرت گه توشىچه
ایمان كلترو ايدگو عمل قیلو چیلرنگ عندالله و ابلی
بولماقلىرى، آنلرغه خوف خزن بوقلغى بهود. نصارى،
صائى لر. بعثت محمد به دن الك بوا مئلرنگ حاللرى.
بعثدن صوغقى حاللرى. ملا عالم جان البارودى.

۵۱۶ حديث: — حکمت حقد، نورلى طريق ايله
روایت ايدلگان متن لر. حکمت لفظىنگ معنالرى.
حياه حقد، نورلى حديثلر. حيانك معناسى، سوزده هم
فعلده استعمالى. حيانك ضدى «يزاء» تفصیلی. حيانك
افراط درجهسى. حياه اعتدالنگ ممد و حلكى.
خاتون قرايجون حيانك بيك ضرور بولماقى. حکمت
حقد، حکمتنى قابدن آماق توشلگى توغرىسندە.
ملا عالم جان البارودى.

۵۲۳ علمك نتيجهسى: محمد نجيب توتارى
۵۲۵ سورة فاتحه تفسيرندن ترجمه. م. نجيب توتارى
۵۲۷ اسماعل غصير ينسكى نك حيات
مخصوصهسى
ترجمان دن

۵۳۱ — ايكى ايلق محار به نك اجمالى، ترجمان دن
۵۳۶ — نورلى قوملر ده تاريخ باشلارى. ع. ح.
۵۳۸ — از دواج توغرىسندە ملا عالم جان البارودى
۵۴۰ — الوغ سوينج. ملا عالم جان البارودى
۵۴۲ — صوغش احوالى
۵۴۳

قران.

دنيا

«ملت» کتبخانہ سندھ موجود

اثر لردن:

الهدایہ مع الکفایہ
فقہ حنفی کتابلری آراسندہ
هدایہ نکتہ بندی اور نطوتقانی
لبتہ کو بکشیکہ معلوم. بو حقدہ سوز اوز ایتور غہ حاجت تو گل
بتون اسلام دنیا سنده غایت الوغ اعتبار و حرمت قازانغان اشبو
عزیز کتاب بز نکتہ مملکتہ زدهده بر نیچہ مرتبہ باصلدی. فقط ایک
گوزہل، ایک درست باصلغانی صو کفی یلارده «معارف» کتبخانہ سی
طرفندن خاریطونف مطبعہ سندھ باصدر یلو بصر صو کندن تماما بز نکتہ
ملکمز گہ کوچکان باصمه سیدر.

کتابنک چیتندہ «کفایہ» اسملی معتبر حاشیہ سی ده باصلغان.
الوغ ایکی جلدده، زور قولده، یاخشی کاغذ گہ باصلغان
اوشبو کتابنک بهاسی پو چتہ سندن باشقہ ۴ صوم ۷۵ تین.
کوبلاب آلو چیلار غہ بیوک اکرام!

شرح مختصر الوقایة لعلی القاری

بتون مدرسہ لردہ درس کتابی اولاراق قبول ایتلگان مشهور
«مختصر الوقایہ» کتابینک شرح لردن ایک گوزہل بو اتانی شبہہ سز
اوشبو علی القاری طرفندن یاز لغان شرحدر. بو کتاب هدایہ شرحی
مشهور «فتح القدیر» کتابی روشنیچہ علمی صورتده یاز لمشدر
شارح حضرتلری هر مسئله، آیت و حدیثلردن دلیللر کیتروب
چن فقہی روشده آچق بیان ایتهدر. بو کتاب بوندن بر نیچہ یلار
مقدم داملا عالمان البارودی حضرتلرینک تصحیحی بر له غایت درست
ایتوب باصدر لغان ایدی.

ایکی جلدده، اور تاچه زور قولده، غایت آچق باصلغان
هاسی پو چتہ سندن باشقہ ۳ صوم ۶۰ تین.

الذین آمنوا والذین هادوا والنصری والصبئین

۱۷ نجی سان

۱۳۳۲ سنه ذوالحجه ۳ پنجشنبه

۱۹۱۴ سنه

۹ اکتوبر

تفسیر

ان الذین آمنوا والذین هادوا والنصری والصبئین
 من امن بالله والیوم الآخر وعمل صالحا فلهم اجرهم
 عند ربهم ولا خوف علیهم ولا هم یحزنون ﴿۶۳﴾

ترجمہ

درستلکده ایمان کلتورگان آدمیلر، یهودی بولغان کشبیلر،
 نصرانیلر، یولدرغہ تابنوجیلر، بولردن (درست روشچہ) اللہغہ
 وقیامت کونینہ ایمان کلتورگانلر، وایدگو عمل قیلغانلر ایچون
 اللہ فاشنده اجرلری بولور. آنلارغہ هیچ قورقنچ بولماز، هم
 (اونکان اشلری توغریسنده) کیونچ بولماز.

ایضاح و تفسیر

یوقاریده اللہ تعالیٰ یهودیلرنک فتنه وفسادلرینی، پیغمبرلرینه
 یارشلی ادبسنلکلرینی، اللهنک آیتلرینه عصیان وکفرلرینی بیان
 اینکاج بو آیت برله نجات بولینی، و آنلاردن بشقه ملنلردن جن
 سعادتگه ایرشوچیلرینی بیان ایته.
 شویلهکه آلداغی کونده نجات، وسعادت ابدیهگه ایرشو
 چون اللہنی، پیغمبرلری آرقلی اوزی نانوتقان روشچہ تانوب،

و آنگا اشانوب، اوشانداق قیامت کونینه کرگیچه و نیوشنچه اشانوب
ایذگو عملی قیلوجیلرغه، اوز طرفندن زور اجر و ثوابه و هم
آلداغی کونلرده آنلار ایچون قیامت حاللرنده خوف، خطر بولماسقه،
و هم اونکان قصور لری ایچون کیونچ بولماسقه الله تعالی سوز
بیر مدر.

هر قایو دینده مقصود و معتبر: درست روشچه الله نی تانوب،
و آنک حساب و جزا (قیامت) کونینه اشانوب بنده لک و وظیفه سینی
اوتاو، و آنک عظمت و جبروتی حضور زنده تواضع و خشوع اوزره
بویر و قلا رینی طگلاو، و طیغان نرسه لرندن ساقلا نو. اشبو بول
بر له نفسنی تربیه، قلبنی اصلاح ایتو در.

شونلقدن بو آیتده طریق نجاتنی بیانده الله غه، و قیامتکه ایمانی
و ایذگو عملی خالصلا ب ذکر ایتمش. و بر درجه محمد صلی الله
علیه و سلم گه ایمان کلترو ب مؤمن بولغانار غه ده اشبو روشلی ایمانک
ضرور لینی بیان ایتمشدر. و هم قالغان اوج فرقه دن اشبو روشلی
ایمانلی بولغانلر غه بشارت ویر مشدر. فرشته لر گه و پیغمبر لر گه
ایمان ضروری و شرط، و آنلار غه ایمان کیلتورمای نجات و سعادت
بولینی تاباق ممکن دگل ایسه ده، مقصود بالذات بولمای بلکه الله
و قیامت که ایمان، و عمل روشینی بیان ایچون وسیله اولدقدن بو
آیتده ذکر ایدلما مشدر [۱]

بو آیت حکمنچه رسول الله صلی الله علیه و سلم نیک بعثتندن

[۱] بو خسه جن ایمان و حقیقی اسلامده الله غه و فرشته لر گه همه کن بولر
و همه رسول لر گه ایمان، و آخرت کونینه ایمان ضرور و لازم در. شول قدر
ایمان دن باشقه نجات و سعادت بو قدر. نصوص قرآنیه و احادیث نبویه و
شهود عدولدر.

الك، وآنك بعثتندن بیخبر بولغان یهود، و نصاری. و صابئی لرنك [۱] اللغه و آخرت كو نینه تیوشنچه اشانوب ایدگو عمل قیلغو جیلاری، نجات و سعادت كه ایر شه چكار در.

اما رسول الله صلى الله عليه وسلم نك بعثتندن، و اسلامك اعلانندن صوك رسول اللهغه ایمان دن، و آنك تعلیماتینی قبولدن بشقه نجات یوقدر.

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي
الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

قرآن سوره آل عمران آیت ۴۸. ترجمه: هر كم اسلامدن بشقه یولنی استهسه، آندن قبول ایدلماز. آخرتده خسران اهلندن در.

[۱] صابئی اصلده خارج، و بردیندن ایکنچی دینگه مائل معالرنده در. ارض بابلده گی کلدانیونندن (عبده كو اكدن) بر درجه انصافه کلوب و توحیدگه میل ایتکان فلاسفه گروهینه ایتولمشدر. اهل افراطاری یلدزلرنی فوق العاده احترام ایتوب آتلاز ایچون هیکلر توزوب عبادت ایتکانلر. اهل اعتدالاری بالغوز یلدزلرنی باذن الله مؤثر و نافع مخلوق نانوب توحیدلرنی [۲] یهود لفظی بنی اسرائیلگه بوزاغو عبادتندن توبه ایتوب اللهغه انا هدنا اليك ای بنا اليك دیدکلری صوکنده و برلمش. «هادهود» یهودیلهشدی. هدنا» یهودیلهشدك، «هادوا» یهودیلهشدکلر، معالرنده استعمال ایدلهدر. نصاری لفظی نصرانی جمعیدر. عیسی علیه السلام حضرتلری ارض فلسطینده «ناصر» نام ایچون ظهور ایتدکندن آخا و اتباعینه نصاری و نصاریون دیولمش. بالغه صوکنی الف حذف ایدلوب نصرانی استعمال ایدلمشدر.

حدیث

۴۹ الحکمة ضالة المؤمن

ترجمه: فائده لی سوز مؤمنک یو غالغان نرسه سیدر.

بو حدیث تور لیچه بولغان روایتلرنک اختصار یدر. شیخ اسماعیل عجلونی کشف الخفا کتابنده بویله تفصیل اینکان [۱] اقضاعی زید بن اسلم آرقیلی «الحکمة ضالة المؤمن حیثما وجد المؤمن ضالته فلیجمعها الیه.

عسکری قضاعی ابو هریره آرقیلی: «کلمة الحکمة ضالة کل حکیم فاذا وجدها فهو احق بها»

عسکری انس آرقیلی: العام ضالة المؤمن حیث وجده اخذها.

عسکری ابن عباس قوی: خذوا الحکمة ممن سمعتموها فانه

قد یقول الحکمة غیر حکیم وتكون الرمية من غیر رام.

یهقی مدخلده عکره دن: خذ الحکمة ممن سمعت فان الرجل

یساقلاغانلر. بونلردن ده قبل البعثة ایمان بالله وبالیوم الآخر وعمل

صالح ارباینه نجات برله تبشیر ایدلمشدر.

صایلر عراقده دولة اسلامیه ده بایتاق اش کورگانلر، فلسفهنک

عرب ایچنده نارالمقینه خدمت اینکانلر. بعضاری حقیقه اسلامیه

قبول اینسه لرده بعضاری اوز اعتقادنده بزلوب فر آن وسائر علوم

اسلامیه که اهلیت کسب، وبعض عباداتده مشارکت و مشابیهت اینکانلر.

والله یحکم بین عبادہ.

ملا عالمجان البارودی.

[۱] یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مرفوعاً ابتدئاً بکلمة

كلم بالحكمة وليس بحكيم فيكون كالرماية خرجت من غير رام
يهفي سعيد بن ابي بردة بن: كان يقال الحكمة ضالة المؤمن
خذها حيث وجدها.

عبدالله بن عبيد بن عمير: كان يقال العلم ضالة المؤمن فان
صاب منها شيئاً حواه حتى يضم اليه غيره.

ديلمي على آرقيلي: ضالة المؤمن العلم كلما قيد حديثاً طلب
آخر.

ديلمي ابن عباس آرقيلي: تعم الفائدة الكلمة من الحكمة بسمها
رجل ليديها لآخيه.

خصوص طر يقارنده روايتاً ضعيف بولساده، تعدد طريق سبيلي
واينچه حسن و معناچه صحت درجه سينه اير شمشدر. والله اعلم
الصواب

شرح و ايضاح

حكمة لفظينك ترجمه سنده علما نورلي عبار تلو كاتر گالرو. لكن
شري متقارب معنالر در. بعضيار: علم نافع - بالفعل عملگه مفضي
بقارن بولغان علم -، و بعضيار: علم و عملنك مجموعسي، و بعضيار:
شده لي سوز -- يخشيلقغه كوندر رلك ياكه يمانلقدن دوندر رلك
سوز - و بعضيار: اشني بلوب تيوشلي روشچه قيلو، و بعضيار بوگا
وخشاشلي معنالر ايتكانلر. گاها فائده و غايه مترتبه معناسنده استعمال
كلور و گاها علم و فقه معناسنده كلور.

در معنا بر له بولساده حكمت شرعا و عقلا ماقداولي و هر عاقل قر-
در لاق اشدر. و هر قايو معنالرغه مناسب روشده قر آنده و حديثده
استعمال ايدالگان. اسماء حسني دن بولغان حكيم اسمي دور تنجي معنادن
خود بولوب هر اشني تيوشنچه و كر كنجچه بلوب فيلغوچي معناسنده در.
س عربلر: الحكيم من يوضع الاشيا مواضعها و يبيع في كل سوق

بضايعها؛ ديمش. اللهنك ومن يؤت الحكمة فقد اوتى خيرا كثيرا
قولنده ده حكمت اشبو معناده بولسه كرك.

قر آن صفتلر نده كلگان حكيم او چنچى معنادن مأخوذ بولوب
هر فائده گه ديملاوچى وكوندروچى وهر ضرر ليدن بيزدروچى
و دوندروچى سوز؛ ديمكدر.

اشبو ۴۹ نچى هم توبانده گى ۵۱ نچى حديثده گى حكمت لفظى
اشبو اوچنچى معناده بولسه كرك. چن ايمان، هر بر خيرلى
ونورانى اشنى جالب، وهر بر شر و ظلمانى اشنى دافع بولغانغه
مؤمن (چن ايمانلى كشى) هر تورلى حكمتكه وهر قايمو علمومعرفتكه
رغبلى بولا، آنى اوزينك يوغالتوب ازله گان نرسه سى كى او چراغانده
فرح و نشاط اوزره قبول ايتيه. و آنى زور غنيمت سايوب بالفعل
عملگه كرنه و چنلاب آندن اوزينك اخلاقى وديانتى ايچون
قائده لانه.

بعض كمسنه لرنك فائده لى عملرگه، شوشنداي الوغ حكمتلرگه
قرقماولارى طبيعتلرينك فسادندن رقلبلرينه مادي و جسمانى نرسه لرنك
محبتى اورناشوب قارالدغندن، وحسى و وجدانلرى بوزلديقندندر.
تاكم ملاجلال الدوانى لوامع الاشراف فى مكارم الاخلاق اسملى كتابنده
ايتكان: بر كمسنه ده علمگه و حكمتكه رغبت كورسك مزاجينك ساولغى
وصافلغى، اگر بالعكس علمگه رغبتسز و شوقسز كورسك طبيعت
ومزاجينك بوزوقلغى برله حكم ايت ديگان. يوقار يده عالم اسلامده
وخصوصا عصر سعادت و آغا ياقن عصر لرده مسلمانلرنك علم
و حكمتكه رغبتلى و آنك وفقنچه تربيه لنولرى وارل بابده چيكسز
خدمتلرى و فداكارلقلرى، چن ايمانلرندن وسلامة طبعلرندن
وعالى همتلرندندر.

سوك زمانلرده حب دنيا وحب جاه، رغبت ماديات و جسمانيات

غلبه ایتدی، قلمار گه ظلمت و قساوت استیلا قیلدی و بنیاء علیه اول قلمار ده ایمان نوری ضعیفلندی. شونلقدن چن حکمت و چن علم و معرفت نور لری سوندی. بتون عالمنک حالی قزغانچ و آیانچ درجه گه ایندی. باری طماق تویدررغه، تن سیمرترگه، اوست باش بوته یئوگه، یورت یرتزوگه، و سائر زخارف دنیا و غایات فانیه گه توصل ایچونگنه چن علم و حکمتدن یراق بولغان رسمی و اصطلاحی علوم و فنون گه رغبت، و آنلر ایچونگنه بازار قالدی. الامن عصمه الله و قلیل ماهم.

۵. الحیاء من الایمان.

رواه البخاری عن ابن عمر، ومسلم عنه وابی هریره رضی الله عنهم و غیرهم من کبار ائمة الحدیث

ترجمه: اویالو ایماندن، ایمان آثارندن، ایمان افعالندن، ایمان علاماتندن دیمکدر. بو مضمونده رسول الله دن کوب حدیثلر روایت ایدلگان. جمله دن: بخاری و مسلم روایتلرنده الحیاء لایاتی الابخیر. مسلم: الحیاء خیر کله. کتب سته: الحیاء شعبه من الایمان. مالک و ابن ماجه: ان لكل دین خلق الاسلام الحیاء. الی غیر ذلك.

شرح: حیاء غالباً سوزده یوریدر. فعاده هم استعمالی کوبدر. حیاء هر قایو بنده نک کورکام صفتی، اسلامده و غیرده ممدوح فعلدر حیاء بنده نی نا مشروع اشدن توختاتا، تیوشلی اشکه فوزغاتادر.

حیالی بنده نچار اشنی اوزینه مناسب کورمای، کرکسز سوزدن ساقلازه، مروتینه خلاف اشدن یراق بولا. الله دن اویالغان کمنه ایک قوتلی ایمان، و راست اعتقاد صاحبیدر. شونک ایچون بوکشی آچیقده و اولاقده اللهغه قارشو کلودن، و آگا ادبسرلک ایتودن یعنی آنک امر و نهی قانولرینی حکمسز و تأثیرسز قالدرودن تارتونه

و آندای اشدن وجدانی عذابلا، قلبی جراحته. موندای آدمک
 طشقار یدغی حیالی بولمقی، الله نك امر ونهیلری خصوصارنده اویلا
 بلمکی، ایمانینک همده قوتلی ایمانینک اثری والوغ علامتیدر.
 حیاء توبانرک در جهدهگی خلقدن، اویالودر. یانندهغی فرشته
 لردن، کوز آلدندهغی انسانلردن اویالغان کمسنهده آچیقده اوق
 شریعتکه و مروتکه خلاف اشنی قبلورغه آغرسونه قیونسونه در،
 بوده بخشای ایمان اثریدر.

حیانک ضدی اولان «بذاء» (اویاتسزاق) ایمان سوزلی بولمقدر.
 بو خلق ایمانلی کشیدن بیک یات خلقدر. حیاء نی قدر ممدوح
 بولسه بو بذاء وگاها «فحش سوزلی» دیو تعبیر ایدانگان اویاتسزاق
 شول قدر مذموم ومنهیدر. چونکه اویاتسز کشی هر نورلی سوزنی
 سویلای وهر نورلی اشنی تارتونمای قیلا، سوزی و فعلی برله
 کشینی رنجوته. الله نك حکملرینهده اعتبار واحتراملی بولمای، کوب
 اشلرنده مخالف ایمان حرکتلرده، اولچاوسز سوزلرده بولوب
 گناهغه چوما - معاذ الله - کفر گه یقینلاشه در.

حیانک کرکنی ایتودن، کرکنی قیلودن توختاتور در جهسی
 افراطیدر. بوده باشقه کورکام خلقلرنک افراطی و تفریطی کبی بیک
 ممدوح و مفید دگلدر. هر کورکام خلق اعتدال شرطیله ماختالادر.
 اما هر اشدگی کبی موندغی اعتدالده، سلامت عقل و ذوق ایله،
 و اهل عرفنک وجدانیله معلوم بولادر. حیاء خاتون و قز گروهلرنده
 بیگرک کورکام صفتدر. آنلرنک حسن معنویلری و چن قیمتلری
 اشبو حیاء برله گنه وجودکه چیقادر. الله تعالی لطف و رحمتدن
 آنلرغه حیانی کویبراک احسان ایتکان، آنلرنی شونک ایله خلق
 آراسنده قدرلی و حرمتلی قیلغان. آنلر شول حیاء صفتی برله عقللری

سار تین بولغان قصور لرینی طولدر لر، شول حیا خلقی آنلر نك
 نقصان و عیبلرینی قابلا یئر. اگر مبادا آنلر ده حیا بتسه یا که آز ایسه
 آنلر ده کوب قباحت و عیبلر کور یله چک، کشیگه بولغان تورلی
 زبان و جنایتلر توغا چاق، و میدانغه چیقا چاقدر.

۵۱ خذ الحکمة ولا یضرك من ای وعاء خرجت. رواه
 الدیلمی عن ابن عمر رضی الله عنهما فی الفردوس.

ترجمه: فائده لی سوزنی آل قایو ساوندن چیقسه. سگا
 زبان ایتمز، کم ایتمسه ده ایتکو چیگه باقمه استفاده ایت دیمکدر.

شرح: ۹: ۴ نجی حدیث شرحنده ایتولگانچه حکمت (فائده لی

سوز) طبع سلیم صاحبی ایچون غنیمت. کم ایتمسه ده، فایده تابولسه ده
 آلمالی ساقلامالی، حاجت وقتده استفاده ایتماید. لا تنظر الی من

قال بل انظر الی ما قال (ایتکو چیگه باقمه، ایتکانینه باق) دیمک.

حجاج خطبه سنده: ان الله امرنا بطلب الآخرة وكفانا مؤنة الدنيا

فلیته کفانا مؤنة الآخرة و امرنا بطلب الدنيا دیدکده حسن بصری:

ضالة المؤمن عند فاسق فلیأخذها دیگران، خازم بن خزیمه خطبه سنده

ان یوما اسکر الکبار و اشاب الصغار لیوم عسیر شره مستطیر

دیدکده سفیان ثوری: حکمه من جوف خرب دیگران. لوحه سینی

چیقارب یازب آغان. قرب مبلغ اوعی من سامع

فرس بلادی (ایران) فتح ایدلدکده صحابیلر بعض مجوسیلردن

ایشدلگان معنالی سوز لرینی غنیمت بلوب خذالفقه من غیر فقیه،

رمیه من غیر رام مضمونچه استفاده ایتکانلر، کور لگان فائده لی

اشلرینی آغانلر اوگرنگانلر. اورنسر تعصب ایتکانلر. اوشنداق

هر مؤمن ایچونده اوزینه فائده لی سوزنی واشنی هر کده هر

ایده بولسه ده ایشته لی و آلماید. ایتکیدن قاله اشارگه مخالف

بولسه ده توغری و درستی غنیمت بلمالی، و اوزینه مال ایتملی در

ملا عالمان البارودی.

(عملنگ نتیجه سی عامل که بولادر)

(ان احسنتم احسنتم لانفسکم وان اساتم فلها) الاية

ایذگولک قیلسه گزده یاوزلق قیلسه گزده اوز گز ایچون
قیلاسز؛ دیمکدر.

الله تعالی نك انسانلرغه دینی تکلیفلری، اوزارینک فائدهلری
مصاحتلری ایچون، بو تکلیفلرنک ثمره سی فائدهلری انسانلرنک
اوزارینه راجع بولادر. یوقسه الله تعالی انسانلرنک عمللرینه وهیج
بر نرسه که محتاج دگل. اللهغه بزم طاعتزدن بر فائده، عصیانمزدن
بر ضرر کیلمیدر. (والله الغنی وانتم الفقراء) الله تعالی نك پیغمبرلری
واسطه سیله هر بر امتلرنک حاللرینه مناسب زمانلرینه موافق شریعتلر
کوندرووی، مخلوقاتنک حرمتلیسی بولغان انسانلرنی انسانیتلرینه
مناسب کمالگه یتشدرو، سعادت ابدیه گه ایرشترو ایچوندر. بو
سیلی انسانلر حیوانیتدن انسانیت درجه سینه آشوب، اوزلرینی
وبارچه عالملرنی یراتقان الله تعالی نی معرفت قیلورلر.

پیغمبرلرنی کوندرودن بر نیچی مقصود، آنلارنک بر نیچی غایه
وامللری: امتلرینی الله تعالی نی معرفت گه توحیدگه کوندروپ،
آگا لایق بولغان کمال وصفتلرینی بیلدروپ، کوکلرینی هر تورلی
کفر وشرک لردن پاکلاب الله تعالی غه خالص عبادت یولینی کورستور.
بو معرفت سیلی انسان اوزینی محض رحمتیله یراتقان هر تورلی
احسانلری ایله بشقه مخلوقاندن ممتاز قیلغان حواجه سینه - رینه -
بوی صونوب بند، چیلک وظیفه لرن اوتار گه اجتهاد ایدر.
ابدی شریعتلردن بر نیچی مقصود توحید - یالفوز بر اللهغه

ایمان - بولادر، صوگره ایمان نوری ایله یافتورور ایچون کوکلنی
 هر بر نچار خاقلردن پاکلاب صیقلندرو - بالطراتو - ایکیچی
 مفصوددر، بوگا «جهاد اکبر» دیدده ایتلر، الله تعالی نی دائما یادده
 دونوب ایمان نوری ایله کوکل همیشه یاقتی بولور ایچون طاعت
 عبادت فرض اولمش، طاعت عبادت سیلی ایمان نوری ایله کوکل
 همیشه یاقتی بولوب معرفت شمسی همان طلوع ایدوب نورور،
 عبادتلك الوغیسی بولغان نماز - چن نماز - بنده بی الله
 تعالی غه طوتاشدر و چی، بند، چیلکنی دائما یادده تشر و چی، یمانلقلردن
 طبوچی در، بنده گه راحتك زمانی نماز ایله پشغول بولغان وقتدر،
 روزده بنده نی یاراماز آرزولردن منع ایدوب نفسینه ریاضت
 بیروب روحینك کامللووینه سبب بولادر شونك کبی هر بر
 عبادتلك کوکلنك پاکلگینه نفسنك توزه لووینه، دنیا شغللری ایله الله دن
 غفلت قیلماسقه سبب بولدقلردن هر عبادت و طاعتنك ثمره وفائده سی
 بندهنك اوزینه راجعدر، هر حالده الله تعالی دن غفلت قیلماس
 ایچون عادی اشلر طبیعی حاجتدرده اورنلریه قاراب تورلیجه
 ذکرار مشروع بولمش، مثلا آشارغه باشلاغانده بسمله ایله باشلاق،
 صوگنده حمد ایتمك کیلر.

الله تعالی، بز انسانلرنی بشقه مخلوقانتدن ممتاز روشده خلق
 ایدوب، بز لره خیر شرنی آکلاردای عقل قومسی احسان ایدورک
 هر کمالگه لیاقتلی، هر بر علم و عمل گه استعدادلی ایلامش، هر نه
 عمل قیلساق کرک یخشیاق کرک یمانلق بولسون نتیجه سن اوزمن
 کوره چکمز هر کم گه عملی جنسندن بولغان جزا - خیر عمل گه
 خیرلی، یمان عمل گه، یمان جزا البته بولاجقدر، (فمن یعمل مثقال
 ذره خیرا یره و سن یعمل مثقال ذره شرا یره). ایدگو عمل دنیا ده
 نفسکه پاکلك، قلب گه نور، ایمان غه برکت، یقین گه ثبات؛ آخرتده گی

تو ابی دخی کر بره کدر. (ولا جر الآخرة خیر) یاوز عمل نفس گه بلچر اقلق، قلب گه قرانغولق، ایمان غه کیمچیلک یقین گه ضعیفک ایرات ایدر. آخرتده جزاسی دخی قاتیر. قدر. (ولعذاب الآخرة اشق) ابو هریره حضرتلری روایت ایده در رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری دیمش «بنده بر گناه قیلدیسسه قلبنده قارا بر نقطه بولور. توبه فیلسه بو نقطه، جریلوب قلبی صاقلانور. گناه قیلغان صاین بو نقطه لر آرتوب بارا بارا بتون قلبنی قابلار» «کلا بل ران علی قلوبهم ما کانوا یکسبون» آیه کریمه سنده گی «ران» اشبو گناه قاره لر ایدر. بس قلب گویا عمل دفتری کبی بولوب، یخشلیق یمانقلر قلبکه اثر ایدر. ایدگو عملر قلب صحیفه لرینه آقلق اولدیغی کبی گناهلر قارالق بولورلر. مگر بو قاره لر نی توبه استغفار یا شلری ایله یووب بتورمک ممکن در.

قلب بر میزان کبدر که آنک ایله ایمان و یقیننک قوتی، علم و معرفتنک درجه سی بیانور. قلب کوزگی مثالنده در که طاعت عبادت ایله آنی صیقلاندرلسه - بالطرانلسه - ایمان نوری همیشه بالقوب یقین قویاشی همان طلوع قیلوب طورر. خوش ترکک، منگولک سعادت گه حاضرک یا لغوز بو صورتده بولور. الحاصل قلبنک توزکلگی ایله بنده توزک بولور. قلب بوز ولورسه بوز ولور. «ان فی الجسد مضغة اذا صلحت صلح الجسد كله واذا فسدت فسد الجسد كله الا وهی القلب» حدیث شریفی بونی بیاندر. اعضادن بر جز اولان قلبنک سلامتگی بتون اعضاغه سلامتک بولغانی کبی، قوه معویه لطیفه ربانیه اولان قلبنک سلامتگی انساننک احوالینک توزکلگینه سبب بولور. بونلارنک هر ایکارینه قلب اطلاق ایدله در. فقه و بصیرت کبی صفتلر لطیفه ربانیه اولان قلب صفتدر.

اللهم اصلح فساد قلوبنا حتى تستقيم امورنا وتعندل احوالنا.
 اللهم هب لنا نورا في قلوبنا و يقينا في افئدتنا حتى نذوق حلاوة
 الايمان ولذة المعرفة انك سميع النداء مجيب الدعاء واسع العطا.
 محمد نجيب توتاری.

oooooooooooo

استاذ مرحوم مفتی محمد عبده حضرتلر بنگ سورہ
 فاتحہ تفسیر نندن انتخابا ترجمہ:

بسم الله الرحمن الرحيم

مفتی حضرتاری بسمله ایله افتاحنک حکمتینی بو روشده بیان
 ایدهدر:
 قرآن کریم بزم امام مز یولباشچی مزدور. قرآنک بسمله ایله
 افتاحی عملر زنی بسمله ایله باشلارغه ارشاد بولادر. بناء علیه عملگه
 کرشکانده بسمله جمله سی اوزی مقصود بالذات بولور.
 بر اشنی برر ذات اسمینه نسبت بیروب اشلامک هر ملتده
 معروف عادتدر. مثلا بو اش فلان اسمینه اشلهندی دیب ایتهلر.
 ایمدی عملنی بسم الله الخ ایله باشلیم دیمک، عملم خالص،
 رحمن رحیم اولان الله ذوالجلال اسمینه، آنک مدد و یاردمندن احسان
 امید ایدوبکنه؛ دیمک بولادر. چونکه الله دن عنایت بولماسه عنایتدن
 امید ایدلمسه هیچ بر اشکه موفقیت، هیچ بر کسه نیک بر اشکه ده
 اقتداری بولمیدر. بولغانده الله نیک رحمتی مأمول بولماغان اشکه
 کرشمیدر، الله اسمی ایله باشلیمن دیمک نیک حکمتی بودر. بناء علیه
 بسمله جمله سنده گی لفظلر نیک جمله سینک - اسم، لفظ جلاله، رحمن،
 رحیم لرینک هر برینک - اوز معنالی مقصود بولادر.
 رحمن رحیم هر ایضاوی رحمتدن مشتقدر. بو اورنده رحمتنک

معروف معناسی اراده ایدلمک درست بولما دقندن اثری بولغان احسان مراد بولادر.

مفسر جلال «رحمن رحیم هر ایکاوی بر معناده صوگغیسی اولگی سن تأکید بولادر» دیسهده بو سوز غفلت ایله سویله نگان خطا سوزدر. قرآنده آیورم معناسی بولماغان، یالغوز ایکنچی سوزنی تأکید ایچون گنه ذکر ایدلکان بر سوز بلکه بر حرف یوقدر. قرآنده وارد بولغان جمله سوز لر و حرفلرنک هر برینک آیورم معنالی البته باردر.

رحمن رحیم معنارنده غی مشهور سوزلرنی نقلدن صوگغی مثنی حضر تاری بویله دیدهدر:

رحمن مبالغه معناسن آگلاتقان فعالان وزنده، و صف فعلی بولوب لغت استعمالنده عطشان غرثان کبی عارضی صفتغه دلالت یدر. رحیم ایسه لغت استعمالنچه حلیم جمیل لر کبی بولوب صفة ذاتیه گه دلالت قیلور.

قرآن کریم عرب مذاقینه - لهجه سینیه - موافق نازل بولغانلقدن، مثلی بولماغان اوصاف آلهیهده بو اسلوبکه موافق وارد اولمش. بناء علیه رحمن لفظی، رحمت اثری - افاضه نعمت - بالفعل صادر اولان ذاتیه گه دلالت ایدوب اسلوب عربچه بو قدر معنا آگلانور. رحیم لفظی صفة ذاتیه گه دلالت ایتدکندن، بو لفظدن اسلوب عربچه رحمت واحساننک منشای دیولگان معنا بیلنور. بناء علیه بو ایکی وصفنک بر سن ذکر دیگرندن مستغنی ایتمی، صوگغیسی اولگیسن تأکیدده بولمیدر.

ایمدی رحمن سوزن ایشکان عربی، «بالفعل مفیض رحمت» قدرلی معنایی آگلاب، رحمتنک صفة ثابتیه ایکانن یالغوز رحمن لفظندن مذاقنچه آگلاب بتمیدر. رحیم لفظنده ایشتدکده رحمتنک صفة ثابتیه ایکانن بیلوب الله تعالی غه لایق اعتقادی کاملنهدر.

الحمد لله رب العالمين

حمد: تل بر له ثناء جميل - ماقتاو - در. ثناء، مدح ذمك هر برنده استعمال ايدلدىكندن حمددهگى ثناء، جميل بر له قىدلنه در.

الحمدنك لامى استغراق، عهد ايچون بولورغه آيتده قرينه بولمىدقندن، جنس ايچون بولادر. معناسى: ذات الوهيتكه لايق بولورداى حمدنك هر نوعلى الله تعالىغه راجع، بتون محامدنك مبدئى الله تعالى ديمك بولادر. بس هر حالده حمدنك مرجعى حق تعالى حضرتلى بولور.

بو جمله خبرى بولسهده استعمالى انشاده در. خبرى بولووى: الله تعالى نك صفتلى ايك جميل صفتلى، احسانى بتون، موجوداتكه عام بولدىقندن ثناء جميل نك لايق بولغان هر نوعلى بالذات الله تعالىغه در؛ ديمك بولور. بتون كائناتك مصدرى يالغوز الله تعالى بولغانغه كور، بشقه لردىغى حمدگه لايق صفتلرده فى الحقيقة الله تعالى دن صادر بولغانلقدن، جملة حمدارنك مرجعى - حمد ايتكوچى بو حقيقتنى اويلاسه او يلاماسهده - بالذات الله تعالى بولوب بشقه لردىغى حمد بالعرض بولادر.

انشائى بولووى: اللهغه حمد ايتكوچى ثناء جميلنى شول حالنده اللهغه توجيه ايتدىكندن حمدنى انشا بولادر.

(رب العالمين) رب: مربي، حقيقى خواجه معناسنده بولادر. عالمين عالمنك جمعسى، عالم لرديمك بولور. عالمين دن بتون موجودات مراددر. عالمنك بو روشده جمع اولووينك نكتهسى: عربلر قاشنده شخصلرغه عالم ديب ايتولمى، بلكه عالم لفظى نوعلرگه اطلاق قىلنه در. عالم انسان، عالم حيوان، عالم نبات كى، رب

لفظندن آڭلانغان حيات، تغدى توالد كىبى تر بيه نك ايك كامل معنالىرى
 جمله كائنانده تابولديغى هر كم گه ظاهر در. بو معنالىر حيوانانده
 ظاهر بولغانى كىبى علم نباتاتدن خبردار اولانلرغه نباتلرده بيگرك
 ظاهر بولادر. سيد جمال حضرتلرى: حيوان يردن آياغى قوبقان
 ير اوستنده يورمكده اولان بر آغاچ، آغاچ ايسه ير گه آياغى
 ياشقان بر حيوان، اور نندن قوز غالى، يوقلامى غفلت قيلمى،
 لکن آشى اچه؛ ديوجى ايدى. [۱]
 آخرى بار. محمدنجيب تونتارى.

ترجمان عدد ۱۷۹

اسماعيل بك غاسپر ينسكى نك حيات خصوصيه سى.
 وفاتيله بوتون تورك - تاتار دنيا سىنى مغموم ومكدر ايدوب
 ياسلره ماتملره بورويان، ئولمه سيله بوتون تورك - تاتار
 مطبوعاتىنك فر ياد و فغانىنى موجب اولوب قان آغلادان، نام عاليارى
 اريخ مليزده ئيك شانلى، ئيك پارلاق صحيفه لرى اشغال ايدمجه كينه
 شيه اولمايان بويوك اسماعيل بكك خدمتلىرى، فكر لرى اول لرى
 نه درجه علوى ايسه، حيات خصوصيه لرى ده او درجه ساده ايدى.
 مرحوم مشار اليه اون آلتى سنه ده نبرى ياقيندان تانماقده
 ايديم. كندىلرى ذوق سليمه مالك اولدقلارى حالده ساده ليكى بهك
 سومر لهردى. البسه سى، يه مەكى وسائره سى بهك ساده ايدى.
 ياز بيخانه سى، استراحت و اويقو اوداسى يالكي ز بير حجره دن
 عبارت ايدى. يه مەكى بوراده بير؛ قهوه سىنى بوراده ايچهر، اويقوسىنى
 بوراده اويور، ياز يىنى ده بوراده ياز اردى يالكي ز مسافر كلديكى

[۱] سيد حضرتلرينك حيواندن مرادى حياتلى ذات ديمك بولسه كرك
 حيات بتون موجودانده سارى بولدىقندن. بومعنا ايله هر موجود حيوان بولسه
 بولور. والله اعلم بمراده.
 مترجم.

زمانلار مسافر سالونىنە چىقوب اونوزور ويەمەك اوداسىندە
يىمەك يىوردى.

اسماعىل بك ايرتەن قالقمايى سەوردى. صباح ساعت ۶-۷
رادەلەرىندە قالقار، بىر فنجان قارا قەۋە ايچەر سوڭرا يازى
يازمايە باشلار ايدى. ساعت ۷ رادەلەرىندە پوستانا كىلىكى كىيى
ئوتون مکتوب و غازەتەلەرى كوزدەن كچىرىر، اهمىتى مکتوب
و خبەرلەرى ماوى و قىزمەزى و يالى قلم ايله چىزار ايدى. بو ايشلەرك
ھېسىنى قارىولاسىندە ياپار ايدى. يازى بازار كەن قارىولاسىندە
بىر آز آرقاسىنە داياىردى. كاغدا آلتىندە قاتىجە بىر شى بولوندىر بىر
يازىسىنى دىز ئوستونە يازاردى.

ساعت اون رادەلەرىندە حجرەسىندەن چىقوب ادارە و مطبە
خانەنى دولاشىر، مرتبەلەرك و دىگەر عملەنك ايشلەرىنى باقار سوڭرا
تكرار اوداسىنە كىروب قارىولاسىنە اوزانىردى.

صحتى يرنەدە اولدىغى زمانلار، ھەر كون بىر قاچ ساعت
مطبە خانەدە اونوزور يوردى. صباحلارى اوداسىندان چىقىدىغىندە
مطبەدەكى ماتورلى ماكىنالار ك داووشىنى ايشىتمەز سە راحتسىز لانىردى.
ماكىنانك نىچىن ايشلەمەدىكىنى صورار آڭلار ايدى. بىر كون مطبەدە
چوقچە اوتوردىقلارنى كوروب:

- ئەفەندىم بو ماكىنا كورولتولەرى و بويا قوفولارى ايچىندە
نىچىن بو قادار چوق اوتوزيور سىكىز؟ دىدىكىمدە كولەرك دىدى:
- مطبە ماكىناسىنك كورولتوسى بەنىم ايچىن ئەك گوزەل بىر
موسىقى اولدىغى كىيى، بويا قوفولارىدە ئەك لطىف چىچەكلەرك
رايخەسىندان خوشدر. ساعتەرجە مطبەدە قالسام نە ماكىنانك
كورولتوسىندەن اوصانىرم نەدە بويا قوفوسىندان.

اسماعىل بك ايشىسىز ھىچ اوتورامازدى. اونك ايچىن ئەك

بويوك عذاب، ئەك آغيز جزا ايشسىز او تورماق ايدى. خانه سينده بولونوبد، بير ايش ايله مشغول اولماماق اونك ايجين قابل ده گيل ايدى ايشى يوق ايسه قار يولاسينده اوز انير، دهرين دهرين دوشونور، يهئى فكر لهر دوغورور، يهئى ايشلهر ايجاد ايدردى. ايشدهن، كوجدهن يورولمق بيلمەزدى ميدانه كلمەسى ممكن اولمايا جاق ايشلهرى بيله بير كره اولساده تجربە ايدردى. عموميتله، ميدانه كلمەسى قابل فكر لهر دوشونور، ياپيلماسى ممكن اولمايا جاق ايشلهر ياپاردى. تشبث ايتدىكى ايشلهرده نه قەدار مشكلاته ازغراسه اوغراسين، روحى سونمەز، اُميدى قيريلمەزدى. وجودى ضعيف اولماقلا بەر اهر بويوك بير ممانت و جسارت مدنيه به مالك ايدى. روحسزلار روح، اُميدسىزلەر اُميد ويريردى. يهوده يورومەز؛ واقفله سوز سويلەمەز. مقصدسىز گەزمەزدى.

اسماعيل بك حساس شفيق و رفيق بير قلبه مالك ايدى. ئەك كوجوك شەيلەردەن دە بەك متاثر اولوردى فقط بو تاثر اتينى ميدانه ويرمەزدى. نه قادار اليم بير اضطراب، نه درجه شديد بير بحران ايجينده اولورسه اولسون هر زمان اعتدالينى محافظه ايدەرەك ممانت قلبه صاحبي اولديغىنى كوستەرر ايدى احلتينك صوك كونلەر ينده، اولمە مبارزه ايتدىكى زمانلارده بيله ممانت قلبه سيني محافظه ايله اوده گيلەرە اُميد و تسلى وير يوردى.

اسماعيل بك، بەك بويوك بير عزت نفسە مالك اولماغلا بەر اهر غابت متواضع ايدى. شەردە ناصل بير جمعيت اولورسه اولسون، كرمە عمومى كرمە خصوصى، دعوت اولونورسه هيسينه كيدردى. زاد كانلارك، زەنكىن لارك دوكونلەر ينه و اريدغى كيبى، فقير لارك دوكونلەر ينده بولونوردى. مملكتك نه قادار مستحسن، كوزمل عادتلهرى و ارسه هيسيني ياپاردى؛ شەرك حيات عموميه سينه

اشتراك ايدەردى، بىر ايش ايله چارشويه ايندىكلار يىندە، قەوۋە خانەلەردەن بەضالار يىنە كىرگەن، اوتورور، قەوۋە ايچەر، ايچىر بىر ۋەر كىسلە بىر كوروشوردى. آرا صىرا بەض دوستلار يىنە لطفە ياتماي دە سەۋەردى.

حقيقى علمايە قارشى قىلىندە ھەر زمان پەك بويوك وصىمى بىر احترام بىسلە يوردى.

اسماعىل بك، ناصىل بىر مجلس و جەمئىتە بولونور سە بولونسون، بىر كەنجە خانەسىنە كىلمەي، بىر كەنجە اويقويە ياتماي سەۋەردى. اويقويە ياتمازدان اول، پىشمىش سوت دەن ياپىلمىش تازە قاتىق (بۇغۇرت) يىمەيى عادت ايتىشىدى. ئەنلى، ياغلى و آوروپا اصولچە ھاضر لانىش يەمەك لردەن پەك خوشلانمازدى. خامور آشلار يىنى مەلى يەمەك لەرى پەك سەۋەردى...

قىش موسىملەرى، اوداسىندەكى صوبايى ياقدىروب اوگونىدە بىر مىندەر قويوب آتەشە قارشى باغداش اوتوروردى. شىمدىكى ۋەلەر يىزدە أسكى، ملى او جاقلار ك بولونما دىغىنە تأسفلەر ايدەر، و، او جاقلار ك كوشەسىندە اوتورما نك كىف ولدنىندەن بىحت ايدەردى. عمو مىتلە ملى عادتلەر يىزى سەۋەر و بو عادتلەر ك آوروپا دىنىتى تائىر يەلە تدرىجا غايىب اولدقلار يىنە اسف ايدەردى.

اسماعىل بك صنایع نغىسە نك كافەسىنى آڭلار، سەۋەر، نقدىر ايدەردى. ملى موسىقى يە قارشو ايسە عادتتا بىر انھماك كوستەرى يوردى. آوروپا موسىقىسىنى نقدىر و توفىر ايتمەك لە بەر ابەر شرق موسىقىسىندەن داھا زىادە لذت آلیر و شرق مقاملار يىنى دىكلەمەيى آوروپا مقاملار يىنە ترجىح ايدەردى چالغىلى دوكونلەردە بولوندىغى زمان «آقساغك دولۇسى»، «آقساغك مارشى»، نام ملى مارشلارى

چالديرىدى. بونلار «آفصاق تيمورك» «ولۇسى» «تيمورلكك»
 مارشى، دەخى دىنيابىور. ھەر ايكىسى دە تارىخى مقاملار و مارشالاردى...
 اسماعيل بك، قيرىم مقاملار بىك و على الخصوص بو ايكى مارشك
 نو طايە آلينوب ياشادىلما سىنى ايستەردى. مىلى موسىقىدەن، بىر
 آچىلدقده:

- بوكون قيرىم كەنجلەرى آراسىندە مختلف مكاتب عاليە
 اكمال ايتىش حقوقشناس، طيب، فيلولوغ شاعر و رساملار يىمىز
 وار. بىردە فونسەر و انورىا مكنبى بىتيرىش بىر موسىقىشاسىمىز
 اولمالىدر. مىلى قيرىم مقاملار بىنى، موسىقىسىنى ياشاتماق ايچىن بوگادە
 احتياجمىز وار... دىيوردى...

ترجمان عدد ۲۰۰

ايكى آيلىق آوروپا محار بەسىنىڭ اجمالى.

موسقوا غازەتلەر يىندەن «روسقويە صلووو» نىك عسكرى
 محررى (مىخائىلو فسكى جىنابلار بىنىڭ مذكور غازەتدە يازدىغى
 «ايكى آيلىق محار بە» نام مقالەسىنى اجمالى ايدەرەك نقل ايدىيورز.
 (مىخائىلو فسكى) دىيور كە:

«محار بەنىك دوامنە ايكى آى اولويور. بو ايكى آى امثالسىز
 محار بە ظرفىندە غايتەم ھەم حادثەلەر اولدى. ايشبو حادثەلەر
 قىمتىنى بحق تىدىر ايچىن اك اول دوشمانلار ك اميدلەرى ايلە
 آنلارك نائل اولدقلارى نىجەلەرىنى قىياس ايتمەك لازمدر. شىبە-
 سىزدەر كە نەمسەلەر ك پلانى، اولافرانسىزلارى ۵ ھفتە ظرفىندە
 بالكلە ازمەك، صوكرا بوتون قوتلەرىنى روسىە ئوزەرىنە صالدىرماق
 ايدى. نەمسەلەر بەلچىقا ايشىنى ئوچ كونلىك حساب ايدوب

۳ كوندە موبەشرە كەلەجەكلەر، بورا دە فرانسەنك عسكەر جمعینە مانع اولاجاقلاردی، لاکن بەلجیقا لیلارك قهرمانانە مدافعەسى بو لاناتلاری بوزدی. پلان موجبى ایپمەر انور ویلهام آغستوسك ۲۰ نجی كونی طنطنه ایله پاريسه كیره مەدی. نەمسەلەر پاريسه كیردیكده عموم انقالارك آقچە سینی كاملاً مصادره ایده جەكلەردی، بوندان ماعددا پاريسك اك زەنكىنلەر ينك اسملەرى دەخی دفتەر ایدیلمش ایدی. شویله که شهره كیریلدیكده بونلار همان توقیف اولونوب یالیکز بوتون وارلیقلارینی بدل ویردیكدهن صوگرا صالحویریله جەكلەردی. نەمسەلەر پاريسی محاصره ایتمدیكى كونلەردە شرقی پروسیاده وشرقی آفستر یاده نەمسە عسکرلەرى روسلاری مشغول ایتمەك اوزره مدافعە حالینده قالا جاققلاردی. غالبیاده روسلارك هجو مینه مقاومت ایچین بیر قاچ آلمان اور دوسیلە تقویه ایدیلمش و بیرلیكده بیر میلیون تشکیل ایدهن آفستریا عسکری جمع اولونمش ایدی. شرقی پروسیاده آلمانلار ایلك دفعه اولاراق ۲۰۰ بیك كیشی قویدیلار، واور تا قول صایدقلاری سیلنریا ایله بوزنان جهتلەرینده ایسه ۱۵۰ بیك مقدارینده عسکرلەرى بولو- نیوردی. بو صورتله محاربه نك ابتداسینده عموم حدود بوینده بیر میلیون ۴۰۰ بیك مقدارینده آلمان - آفستریا عسکری صف طوتمشلاردی. شبهه سین کرەك غراف مولتکه و کرەك گەنرال هەتسە ندورف بو قادار بیر قوت ایله روسلاره قارشى مقاومت اولونما یا جاغینی بیلپورلاردی. فقط بو موقت بیر حاضرلیق اولوب اصل امید روس مو بیلنر اتسیاسینك آغیر کیده جەکینه و بو کا قدار فرانسەنك ایشی بیتیریلوب بویوک قوتك بو طرفه چەویریلە جەکینه باغلانمش ایدی. بوزکله بەراهر غالبییا ایله شرقی پروسیانك قلعه واستحکاملارینه دەخی بویوک امنیت وار ایدی. فی الحقیقه غالبییا

وضعیّت طبیعیہ سیلہ عمومی بیر استحکام حکمنده اولوب پهره میشل
ایسه ایشبو سلسله مستحکم نك مرکزی عد اولونیوردی پهره میشل
شمال و شرق طرفیندان سان نهری ایله محافظه اولونوب شهر
ایله استحکاملارک آراسی ایسه اورمانلیق و سازلیق یه رله رده ن
عبارت اولماقله دشمنان حرکاتینه مانع اولاجاقلاردی. پهره میشلک
شمالینده . ۴ وهرستایک مسافده سیناوا قلعه سی و جنوبینده ایسه
قاریات داغلاری بولونیور. پهره میشلک شرقه دوغری ۵۵ وهرست
مسافده بولونان وهرچیتس نهرینه قادار اولان آراسی اک مستحکم
موقعلاردان عبارت اولوب بونلاره نسبتا لیووف قلعه سی دوشمانی
اشغال خدمتینی کورهن اوک صفدان عبارت قالییور. قاریات
طرفلاریندان پهره میشله وارمایه دینه سته نهری مانع اولویور.
دینه سته نك بو طرفلارده کچدیکی یه رله ر سازلیق اولوب بونندان
ماعداد بورالارده غالیچ ایله میقولایه ف نامینده ایکی بویوک قلع
داها واردر. غربدان پهره میشلی ویسلا نهری محافظه ایدیور،
نهرلین وویانه ایله مخابرات و مناسبات ایسه بیرینجی درجه قراقوف
قلعه سی تحت محافظه سینده اجرا اولونیور. بونندان ماعداد بورالارک
موقعی ده خی طبیعی استحکام خدمتینی کوریور. شرقی پروسیا
نهمسه لار نظرینده به لچیکا حکمنده اولوب بورالار اُلدیه بولوندقجه
بوزنانه هجوم ایدهن روس عکرینی آرقادان چه ویرمه ک پاک
ممکن عد ایدیلور. نهمسه عسکرینک بو درجه اُلویریشلی بیر حال
وموقعده بولونماسی فرانسه ده کی قوتک کلمه سینه قادار مدافعه خدمتینی
تأمینه کافی کوریله چه کدی. بونندان ماعداد نهمسه لار روس عسکرینک
غالیچیا به هجومه حاضر لاندیغینی اُبی بیلارک بوکا قارشى هر دورلو
حاضر لیغی کورمشله ر ایدی.

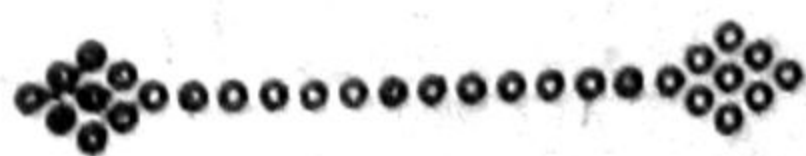
لاکن ایکی آی طرفینده نهمسه لارک پلانی بوس بوتون بوزولدی

روس اور دوسی عالیچیاپه آغستوسك ۸ نده، یعنی نمسه لهرك حسابندان ۵ كون اول كیردیلهر. نمسه لهر تالیووفه قادار کیر و حکیمه یه مجبور اولدیلهر. آغستوسك ۲۱ نده «زالاتوی لپیا» نهری اوز مرینده ۵۴ نهرال روزسکی وبروسیلوف اور دولاری آفستریا عسکرینی نهرك لیووف و عالیچ آلیندی بو صورتله آفستریا محاربه سینك بیرنجی دوری کچیرلدی.

پولشا طرفینه چیقاراق ایوانغورود ولیتوفسکی یه هجوم ایتمك ایسته یهن کترال آوفه نبرغ ودانقلك نیتله رینه دهخی ممانعت اولوندی، بوللاری کیسلدی. بویول ایله آفستریالیلار بیزم عسکری آرقدان چویره جکله ردی. آغستوسك ۲۲ سیندهن اعتباراً بیزم عسکرلهر آرتیق ویسلادان آلاراق تادینه ستره قادار عموم آفستریا خطینه قارشی هجوم ایدیورلاردی. آنلار ایسه آلمانلارک یار دیمیله بکی دهن قوت جمع ایدمهك لیووفی کیر و آلمایه قرار ویردیلهر.

آغستوسك ۳۰ نده آفستریانك ۴ اور دوسی داها بوسبتون تلف یدیلوب آرتیق بورادهکی محاربه نك اهمیت قالمادی. سنتابرك ۱۱ ینه قادار آفستریالیلار کدی تلفاتی شویله کوسته رییورلار: ۴۵۰ بیک کیشی و ۹۰۰ طوپ. اکر بوکا صربیه دهکی تلفات و صوک هفته لارک تلفاتی دهخی علاوه اولونا جاق اولورسه عالیچیاپه آفستریانك ۵۰۰ بیک کیشی غائب اولدیغی آکلاشیلیر. بو بیزم حسابیه دهخی موافق کلیور. بیزم حسابلاره کوره آفستریا تلفاتی: تلف و مجروح ۲۷۰ بیک اولوب ۲۱۵ بیک اسیر آلینمش ایدی. سلاح حسابینه کلیر سهك «آر مەیسکی وەستنیك» غازه ناسنده سنتابر ابتداسینه قادار آفستریادان ۶۳۷ طوپ آلیندیغی یازلیدی. بو صورتله آفستریادان مجموعی ۱۲۰۰ قادار طوپ آلینمشدر. آفستریالیلارک قاچار کن

سازليقده بر اقدقلاري ومچار به ميداننده بوزوب بر اقدقلاري و بيزم
 آتش ايله بوزلمش طويلار بو كا داخل ده كيلدر .
 آفستريا عسكري شو درجه بوزولمشدر كه صوك كو نله رده
 غاليچباده قارپات طاغلاري و دوناييه وهتس نهرينه وار ينيچه يه قادار
 آفستريا عسكريندن اثر قالماشدر .
 بوراده اودرجه چوق بولونان عسكري نر ميه كيتديكي
 دوشونيله جك اولورسه انساني حيرت استيلا ايدييور ؛ شتهه سيز
 بوراده كي اوروشمالاردان آفستريانك بير آز عسكري صاغ قالدي ،
 فقط بونلار قراقوفه چكيلوب بوراده يكي دن ترتيب ونظامه
 قونيليورلار . قارپات طرفلاريني شمدي احتياط عسكري ، دها
 اوكره دلما مش يكي عسكري لهر محافظه ومدافعه ايدييورلار .
 شرقي پروسياده كي حر كات غاليچبايه نسبتله بلكه پك او قادار
 اهميتلي اولماديغني كنه رال سامسونوفك ويبله نبر غده وفاتينه حمل
 ايتمك ممكندر . بوقسه كنه رال رهنه نقامفك هجومي باشقه نتيجه لار
 ويره جكدي . نمسه لهر بو حالدهن استفاده ايدمرك . . . بيك كشيلىك
 بير قوت ايله اوسو وهتس قوونو آراسينده كي خطمزه هجوم ايتمك
 ايسته ديلهر . بوراده بو با ونه مان نهر لهر يني آنلايوب بيزم ويسلايه
 قارشى قويدىغمز قونى آرقادان صار اجاقلاردى . لاكلن بوراده
 كنه رال غينده نبورغ مغلوب اولدى . بوراده سنتابر ۱۲ ده باشلايان
 محاربه حالا دوام ايتمكده در . نه مانك صول طرفي اولان پولشاده
 اهميتلي اوروشمالار اولمادي ، كر چكدهن محاربه بو طرفلار ده دها
 يكي باشلاماقددر .

اسماری: توت، بابە، ھاتور، كېھك، طوبە، امشیر، بومھات، برمودە، پشش، بوزە، اییب، مسری، اولوب آیلارینك برنجی سی بولغان «توت» آغوست آلتی سینە توغری کیلەدر. قبطیلر نك بو اصولی مصر شهرلر نده اعتبار ایتمشدر.

تاریخ میلادیغە کیلسەك آنك باشی عیسی علیە السلامك توغان وقتدن سانالا. مولد عیسی علیە السلامدن ۵۳۲نجی ییلارده روم شهرلر ندن «ازنیق» شهر نده بعض بر دینی اشلر اوچون خرسییان روحانیلری جیلەماس بورون، بتون آوروپا مملکتلر نده «قیصر» نك اصلاحی اوزره تاریخ رومی معتبر ایدی. لکن مذکور «ازنیق» مذاکرەسندە روحانیلر روم آییلارن قبول ایتوب تاریخ باشلارینك عیسی علیە السلام توغانندن باشلانووینە قرار قیلغانلر. صوگرە، آرالار نده غی روائتک برینە کورە عیسی علیە السلامك توغان کونی ۲۵نجی دیکابردە، ایکنچی سینە کورە ۶نجی غنوارده بولغاناقدن، باشقەغە قاراغاندە ولادت کونینە یاقتراق بولغان غنوار باشیل باشی اعتبار اینکانلر.

خرستیانلر نك بوتاریخلری، آییلارده، آییلار نك ترتیبندە، حسابندە بعینە تاریخ رومی برلە برار بولوب فقط مبدأ تاریخغە باشقەچەدر. خرسییان تاریخلری برلە مشترک بولغان روم تاریخندە قیصر نك اصلاحی صوگندە بر آز خطا قالغان ایدی. چونکە قیصر نك اصلاحندە یلی نام ۱/۳۶۵ کون دیب یورتلە. واقعدە ایسە یل موندن، بطامیوس رصدندە ۴دقیقە، ۴۵ثانیە؛ محی الدین المغربی رصدندە ۹دقیقە، «طوسی» رصدندە ۱۱دقیقە؛ حاضرگی بعض آوروپا رصدی حسابنچە ۱۱دقیقە، ۸ثانیە قدر کیمدر [۱] ع. ح. آخری بار.

[۱] بعض فی قاموسلارده کورلگانچە سنە شمسیه نك ۳۶۵ کون ۴۸دقیقە ۶ثانیە بولدیغی قول ایتمسە ۱۱دقیقە، ۱۴ثانیە کیچ اولدیغی ظاهر اولور.

ازدواج توغرىسىندە رەھبەر ايدىرلك بىر فېكر

اون بىش يىل الك مصر لى مصطفى كامل پاشانىڭ نىشر ايتىدىكى
«اللواء» جريدەسىندە اوقۇغان ايدىم. فرانسەدە، بىشقىسىندە، ئىروتىنى
اعتبار لى كۆب اوقۇغان عقللى بىر يېقىت اويلىنە چك بولدىقىدە، كۆب
قىز لىر و آتالار مونكا رىغبت ايتىسەلردە اوچ قىز آتاسى، ھەمدە
آتا قىلى قىز لىر صاحىبى بولغان كىسنىنىڭ رىغبتى و عرضى بويىچە آنىڭ
اويىنە كىلگان، و تىرجىمە ھالىنى بىان ايتدىكىدە يېقىت: مەن بىر ھائىلە
تور غوزو، اوزم شول ھائىلەنىڭ مطاع باشى اولوب راحت بىشاو،
اىصدىلە اويلا نام. بو قىز كىنى بو در جەدن بو قارى كوردىكىدىن قبول
يىتە آما و مەنى معذور كور كىز دىگان

صو كىر. موسىقى دە مھارتى بولغان اور تانچى قىزىنى عرض
يىتدىكىدە، الككى جوابى اوستىنە «رفىقەمنىڭ صناعتى بىرلە بىشامك و آنىڭ
ھىسباتى ايلە بو انىق فېكرىدە دىگەن» دىبەرد ايتگان.

بىشقى قىز كىز بو قومو دىدىكىدە سىزگە مناسب قىزم بو. مگر
آشخانە ھىدمتى ايلە مشغول آز اوقۇغان بىر كو چك قىزم بار
دىدىكىدە يىكتىڭ اىستا وىنە كورە تانىشىدىغان. صو كىرە يېقىت: مەن ھىاتم
يىمك و اىچمك اىچون دىگل بىكە يىمك و اىچمك ھىاتم اىچوندىر [۱]
بىنەئەلىھ قىز كىز و اوز كىز راضى بولسا كىز بو قىز كىزنى رىقىھلككە
قبول ايتام دىگەچ مەن المومنىە تىز وىچ ايتگانلىر.

عبرت: بو بىر كو چك ھادىئە. لىكن بوندىن عبرت آلو استفادە
ايتو مەمكن. شويىلە: ھەر كىم اىچون ھاقلا نە ازدواج بىر ھائىلە تىشكىل

[۱] ھىات يىمك و اىچمك اىچون بولسە غىدانىڭ ھىجى و مەن بولسە ھىات
و بىرلە بىچە بارى لىدىنە كە ھىات ابدىلور ابدى. اما ھىاتنى مقصود بالذات
ايدىلسە بالەكس غىدانىڭ ھىظ ھىككە موافق روشدە ماھىرانە ھاضرلىمكى لازىملىر

ايدوب مصالح داخايه سيني رفيقه سي تور غرزوب اوزى اول طرفدن طنچ اولهراق ايک آغر اولان امور خارجيه ني اداره ايتمک، يلكه سنده تاش تاشوب بولاسده. بتون عائله نك کرک براغيني يتوشدروب محبتلى اولهراق يشامق ايچوندر. بناء عليه خاتون بونک قدريني بلوب تشکر ايدرگه اسه سيگه پشماي صاروقغه طوگماي اوزيني وانماي غنه - اخلاقي بوزولماغان بولوب ايونلک راحتيني بله تورغان بولسه - راحتده گنه آنيق اسباب ايله افندبسينک وبالالارينک يمک لريني وسائر يراغلريني خلاصه هر حوايج داخليه ني حاضرلرک استعداد و اداره صاحبه سي اولمق لازمدر. شونده غنه سعاده عائله ممکندر.

مذکور روشده بولماغان خاتون - ني قدر کوب او قوغان بولسين، اورامداغي کلوبداغي يکيتارنک ايساريني کيدرلک کورکام قوبشى بولسين قيمتلى خاتون دگلدرد. بو نوع خاتون ايرنک بختينه دگل، بختسز لکينه سببدر. يورطنک خسارتينه و برکتسز لکينه مدار، اوزينک شعورندن باشقه اوق عائله سينک ويران بولمقينه زور باعثدر.

بناء عليه هر قرلى کمسنه قريني اخلاقي تعليم و تربيه علاوه سینه اقتصادى اشلرگه دائر بر آز معلومات و يرب، امور بيتيه و اداره عائله مسئله لريني نظرى و عملى اولهراق او گراتملى، و هر شيدن زياده بولاشنى قايفورتمالى، اوزى بامسه - البته بزنک بلغار و قران ترکلى بلمى - تيوشلى اورنلرندن تعليمات آلدرمالى. شول وقتده غنه آتالى حقيني اوتانگان، قرينه جبر ظلم ايتمگان بولورم. ملا عاليجان البارودى.

بتون مملكت ايچون الوغ سيونچ.

صوغش آلدندە مسكرات ساتووينىڭ توقتالوى: مو بايزاتسيەنىڭ
 طېجلىقى، خالق آراسىندە، فتنە وفسادنىڭ قوزغالماوى، شونداي آغراق
 وقتندە مسكرات بولماو سىببى ھەر كەمنىڭ عائىلەسى ايچىندە تشويشلار
 بولماوى، كەبى اقتصادى فائىدەلەرنى الحاصل شريعت لسانچە، نجر بە
 كورساتوونچە، «ام الخبائث» (بتون بوزوقلارنىڭ آناسى) بولغان
 مسكراتنىڭ آرامزدن يوغالووى ساناپ بىر مەزك فائىدەلەرنى كوز
 آلدىنە قويدى.

پادشاه مەزك بو عدالتى، بتون خلقىغە مەرحىمى، رەيەسىنىڭ سعادىتى
 وراحتلىق ارىنى مقصود ايدوب قىلغان بو احسانلارنى، بتون رەيەنىڭ
 بار طاقتلارنى بىر لە شكرانە قىلولىرى لازم بولغان الوغ بىر مەرحىمەت.
 بويوك احسان وچىكىسىز عدالت پىرورلىك دىيادە ھىچ قاىو پادشاهغە
 نصيب بولماغان بىر عاليجناباق و اعليحضرتلىك بولدىقندىن، پادشاه
 حضرتلارنى بويوك تەبرىك و ھەم بتون رەيەنى تەبرىك قىلماق لازىم.
 روسيەدە «آيىلق جمعەتى»، حامىلارى الوغ كىناز كىستانىن
 كىستانىنو بىچ حضرتلارنىڭ واسطەسىلە حضرت پادشاهغە مەراجەت
 ايدوب روسيەدە مسكرات ساتووينىڭ بتونلاي مەنە ايدلووينى
 اوتتمىشلار ايدى. بوڭا قارشى پادشاه مەزك حضرتلارنى تەغراف ايلە
 اشبو مەرحىمەتلى عالي جوابلارنى وىر مىشلار:

«الوغ كىناز كىستانىن كىستانىنو بىچ كە! آيىلق جمعەتىنە صەمىمانە
 تشكر ايدەمەن. بىن روسيەدە بوندىن صوڭرە خەزىنە حسابىنە مسكرات
 ساتووينىڭ مەنەنە قەتئىيە قىرار وىردەم. نىقولاي.

اشبو قىرار عالي بىر لە روسيەدە بۇندا مسكرات ساتو مەنە ايدلو ب،

بونك سببلى بولغان خزىنه واردانىنى رعيه گه نالوك روشلى سالونسا ده،
وجدانلى رعيه بو نالوكنى برده آورايمى راحتلنوب كوتاره چكار،
بو سببلى اقتصادى اخلاقى، صحى چيكسز فائدهلر ايدە چكاردر.

پادشاه اعليحضرتلارنىك بو فرمان عدالت بيانى، خصوصاً
اسلام طرفدن آيورم روشد، شكر اذ، واسنجان قىلنر رغه بوندىن بتون
مسلمانلر فوق العاده ممنون بولور رغه نيو شلى لردر. چونكه اسلام ده
مسكراتنىك آرنه سید، بساق ايدلمش، حضرت پيغمبر محمد صلى الله عليه
وسلم طرفدن تاكيدا زجر ايدلو اوستينه هر مست (ايسرك) گه
بيوك تن جزاسى و برلميه بيور لمشدر.

ومع ذلك ديننده مساهله كار مسلمانلاردهده مسكرات استعمالى
سببلى دينى و ناموسىنى ملوث ايدنلر حتى مبتلا بولغانلر كورلگالى
باشلاغان حتى بعض يرلرده شايع بولا باشلاغان ايدى. شمدى
الحمد لله پادشاه اعليحضرتنمز بو فرمانى برله بزنىك مسلمانلر ايچون
بو مسئله دهده بيوك حمايه كورستدى و دينلر ينى تقويه ايتدى. يشاسين
عدالت پرور پادشاه، يشاسين رعيه سببى بويله حكيمانه تريبه ايدن
پادشاه. والسلام على من اتبع الهدى.

عموما مسكراتنىك عقلغه، روح رغه، صحت گه، اخلاقغه، مال رغه
ضررلى اولماقينه، حتى بو ضررنىك نسلگه ميراث قالو و ينه بتون ياور و پا
علماسى اطباسى اتفاق قىلغانلر، انسانلارنىك زور دشمانى بولغان بو
مسكراتنىك ضررلرن بيانده نيقدر اثرلر يازغانلر، مسكراتنىك دفع
قىلنو چاره لر ينه كرشب نيقدر آيىقلى جمعيتلرى توزيگانلر ايدى مع
هذا حكومت طرفندن منع ايدلمگانده بو چاره لرنىك انسانيت عالمينه
لازمينجه تاثيرى كورلمى ايدى ايمدى پادشاهنمز حضرتلارنىك
رعيه سببى مخصوص مرحمتى، بشقه پادشاهلردن يوقارى طو تقان
عالى عدالت و خصلى بولغان اشبو قطعى قرارلرى برله بتون

روسیه، زور دشمنان بولغان، مسکراتدن الحمد لله فوطولدی، هموما آیفلق یولینه آباق باصدی. بو ایسه روسیه گه ایک الوغ بخت و سعادتدر. و حال بتون سعادتلرنک آچقجی اورنندهدر. روسیه نک اخلاقی، اقتصادی، علمی ترقیاتی بوندن صو ک قات قات آرتاچا قدر.

ذاتا بونک نمونہ سی اشبو ایکی اوج آی اچندہ کورلدی مسکرات منع ایدلگاندن بیرلی خلق آراسندہ بوزوقلق، اوغریلق، تالاش قچقرش کبی اشلر بیک آزابوب، هرکم خصوصاً قارا خلق معیشتلرن اصلاح قیلورغہ، تابقان آقچہ لرن اورینہ طوتارغہ کرشب، عائله لری ایله راحتک اوزرہ کون ایتارگہ باشلادیلر. بو حاللر کوز آلدندہدر. اشبو هر بر خیر عمللرنک آچقجی منزئندہ بولغان، انسانیت یولینک قابقاسی حکمندہ بولغان «مسکراتنی منع» قیلو فرمان عالیسینی مرحمت قیلغان پادشاهمز حضرتلری بتون عائله محترمہ سیله سلامت و راحت عزت و سعادتدہ دائم بولسونلر شو کتلی الوغ روسیه، پادشاهینک عدالتی سایہ سندہ کوندن کون شوکت و قوتی زیاده بولسون ایدی آمین.

صوغش احوالی:

گیرمانلر سنتابر دن بیرلی بزگہ عمومی هجوم یاسار ایچون بار قوتلرینی جیوب، آفستریه نک قالدق ملیون عسکرندہ برگہ فوشوب، غربی حدودمز بوینچہ بالطبق دیگگزندن باشلاب قارپات ناولرینہ چه بیک اوزون صفقہ - دورت بوز چافرم جاماسی - عسکرلرن صوزغانلر ایدی. بزم عسکرمز حربی جهندن مهم بولغان موقعلر گه اور ناشقانچی ۲۸ نچی سنتابر گه چه بونلر هجوم حالتندہ بولوب حدوددن کرب و ارشاوغہ یاقلاشقانلر ایدی. بار مقصودلری و ارشاونی آلو ایدی. لکن بزم بهادر عسکرمز اور -

شوب بىتكاچ نىمىلەرنى دىق قىلورغە كىر شىدىلەر . ۸ نىچى اوتتايىردە
 غلاونى اشتاپىك تىلغرافىدە ، عىكرىزىك نىمىلەرنى وارشاو تىكرىسىدىن
 اشتىك مەخارەسى ايله بايتاق چىگىدىرولرى معلوم بولدى . اىدى
 نىمىلەر حاضر دە ، هجودىن دىقاع حالىنە ايلاندىلەر . گىرمانلرنىك بو
 هجودلرى اىدىلى هجود بولسىدە ، مو قى بولا آلامادىلار بلكەر وحلرنىك
 تشووينە نشاطلرنىك سونوينا سىب بولدى .
 نور كىدە ، وزىر لىر شوراسىنىك صوكفى جىولشندە كو پىچىلك
 بىطر قىلى ساقلارغە فرار بىرگانلەر .

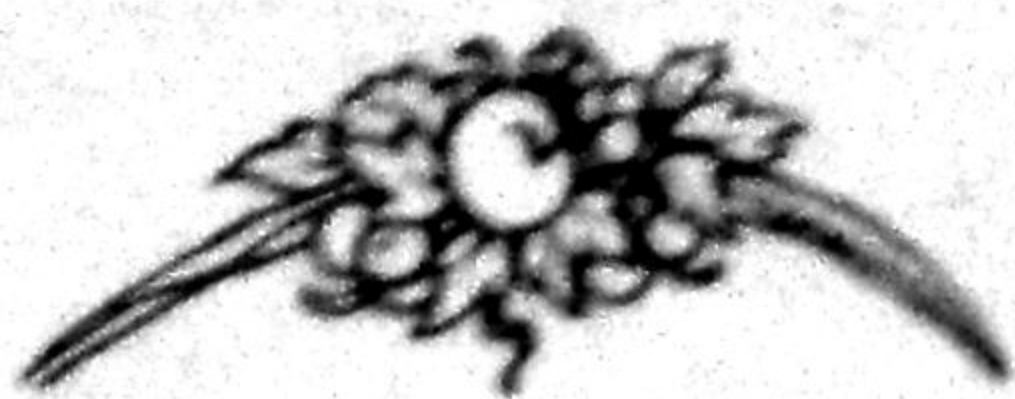
حكمتلى سوزلەر :

برونقى عالملىرىك بو سىدىن فلسفەدىن نى اوگر ، ندىك دىب
 سورادىلرندە : «ەر كىم ايله گوزل ، مەشت قىلونى ، دىه جواب
 بىر مشر .»

بىخى كىسنىنىك آچىقى فسفە ، دىتلى بولور .
 بالفوزلىق نىچار بولداشدىن خىرلىدىر . نىچاراشدىن نىك
 نورو آرتقىر .

اطا على خاتون اىرىنە خواجە بولور .
 دشمان دائىمى جاسوسلەر ،

خطاغە توشىك انساندىن عىب دىكل ولكن خطا ، اصرار قىلو
 شىطان اشىدىر . اوزىككا انابت قىلغان كىشىگە خىانت ايتىك انساندىن
 عىب دىكل ولكن ايك زور مروتىزلىكىر .

اعتذار

محرورلارنىڭ قايسىلىرى خىستە، قايسىلىرى مشغول بولغانلىرى
سببلى بىجىلەننىۋەتتە، اولاگرتىرگە مەكەن بولمادى. ۋەكىلدىن كېچىكسەنە
يىلدە، غىيچە، ۲۰ سان نىشرايدىلەجكە مەشترىلەرگە خەتلىرى وپىرلاپچىكىن.
مەرجودىر، بىدەل اشتراك كۈندۈمىڭات مەشترىلەردىن تىز آرادە
كۈندۈمىڭاتىنى اوتتەمىز
(ادارە)

اعلان

ھەر كىم ايجون كىرەكلى فائىدەلى كىتاب

تذکره

بو كۈندە، مەسلمانلارنىڭ اخلاقى، اجتماعى حاللارنىڭكى قىسادلارنىڭ
چارەلورى، نادانلىق وپالقاۋلىقنىڭ آفت و ضرورلورى، صناعت،
زراعت نىجارت علملارنىڭ لوزومى، تۇرپە تەلیم اشلىرى؛ شرعى و عئلى
ۋە تىجىرىبى دىللىلر ابلە يان ابدالگان آچىق نورى تىلدە، بىر لىرە
بەلى بىر مەلەب ۳۰ نىن، بوجە ابلە كۈندۈرگە ۳۶ نىن.

كۈبەلەب آلۈچىلەرغە بىۋەك تىزىل، قران كىتابچىلارنىڭ تاپىلور.

باش اسكلادى ايجون آخرىس:

Казань, Маарифъ М. [Шамсутдиновъ.

قراندہ ۱۵ کونین کونین دین، ادبی، علمی

کتابخانہ
میلہ
۱۹۱۴

الدین والادب

مجله سینہ ۱۳۳۲ سنہ ایچون مشتری دفتر آچق.

آبونہ سی اولگیجه بر یلق ۳ صوم

یارم یلق ۱ ۵۰ تین

نسخه سی - ۱۵ تین

مجله نك اداره خانه سی قرانده «ملت» مطبعه سی بور طنده بولوب

آدریس: КАЗАНЬ, РЕДАКЦІЯ „ДИНЬ ВА АДАБЪ“, ПРИ ТИПОГР. „МИЛЛЯТЪ“

یا ایسه توغری «ملت» کتبخانه سینہ مراجعت ایدلسده جائز.

آدریس: КАЗАНЬ „МИЛЛЯТЪ“

ЭЛЕКТРО-ТИПОГРАФІЯ «МИЛЛЯТЪ» КАЗАНЬ 1914 Г.